

G-II.6824.47.2018

DECYZJA

Na podstawie art. 8 ust. 1 i 6 w związku z art. 1 i 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. z 2016, poz. 703), oraz art. 104 i 107 §1 i §4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 i 1629 oraz z 2019 r. poz. 60)

postanawiam

- 1) ustalić, że nieruchomości oznaczona w ewidencji gruntów jako **działki nr 100** o pow. 0,2100 ha, **140** o pow. 0,2500 ha, **218/1** o pow. 1,5200 ha, **348/1** o pow. 0,1600 ha, **348/2** o pow. 0,2000 ha, **406** o pow. 0,0600 ha, **444** o pow. 0,0100 ha, **492/1** o pow. 0,2500 ha, **492/2** o pow. 0,4200 ha, **563** o pow. 0,0500 ha, **569** o pow. 0,0200 ha, **595** o pow. 0,1900 ha, **620** o pow. 0,0700 ha, **625** o pow. 0,0400 ha, **635** o pow. 0,1100 ha, **636** o pow. 0,1100 ha, **679** o pow. 0,1400 ha, **718** o pow. 0,0400 ha, **806/1** o pow. 0,1000 ha, **806/2** o pow. 0,1100 ha, **807/1** o pow. 0,1500 ha, **807/2** o pow. 0,1400 ha, **808** o pow. 0,0900 ha, **267** o pow. 0,0300 ha, **496** o pow. 0,0700 ha, **522** o pow. 0,0200 ha położone obręb Dziewiątle, gmina Iwaniska stanowi **mienie gromadzkie**;
- 2) odmówić uznania za mienie gromadzkie nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka nr **291** o pow. 1,1800 ha położona obręb Dziewiątle, gmina Iwaniska.

Uzasadnienie

Wnioskiem znak: D.IV.7040.7.2018, z dnia 30.10.2018 r. Wójt Gminy Iwaniska wystąpił do Starosty Opatowskiego o wydanie decyzji ustalającej, że działki nr 100, 140, 218/1, 348/1, 348/2, 406, 444, 492/1, 492/2, 563, 569, 595, 620, 625, 635, 636, 679, 718, 806/1, 806/2, 807/1, 807/2, 808, 1, 267, 291, 677 obręb Dziewiątle, gmina Iwaniska stanowią mienie gromadzkie. Do wniosku dołączono pismo Archiwum Państwowego w Kielcach Oddział w Sandomierzu, znak: OS.6341.85.2018.AK, z dnia 05.09.2018 r. informujące o braku dokumentów w zasobach archiwum nt. przedmiotowych działek. Ponadto Wnioskodawca załączył Wykaz dróg gminnych – Gmina Iwaniska, obręb Dziewiątle i Wykaz dróg wewnętrznych.

Następnie pismem znak: D.IV.7040.7.2018, z dnia 04.12.2018 r. Wójt Gminy Iwaniska zmodyfikował wniosek opisany powyżej poprzez dołączenie do niego działek nr 496 i 522. Z kolei pismem znak: D.IV.7040.7.2018, z dnia 18.12.2018 r. Wnioskodawca zwrócił się z prośbą o wyłączenie z wniosku opisanego powyżej działek nr 1 i 677.

Ponadto akta w przedmiotowej sprawie uzupełniono o protokół ustalenia stanu władania gruntami na obszarze wsi Dziewiątle, zarejestrowany w Powiatowym Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Opatowie pod nr 237/12/23/70.

Przeprowadzone postępowanie wykazało, że zgodnie z zapisami ewidencji gruntów obrębu Dziewiątle, jako władającym na zasadzie posiadania samoistnego działkami nr 100,

140, 348/1, 406, 444, 492/1, 563, 569, 595, 620, 625, 635, 636, 679, 718, 806/1, 806/2, 807/1, 807/2, 808, wpisany jest Skarb Państwa zaś Gminie Iwaniska przypisane jest użytkowanie. Działki opisane powyżej sklasyfikowane są jako drogi. Również jako drogi sklasyfikowane są grunty działek oznaczonych nr 218/1, 348/2 i 492/2, do których posiadanie samoistne przypisane jest skarbowi Państwa, zaś Gminie Iwaniska przypisane jest wykonywanie zadań zarządcy drogi. Do działki nr 267 jako posiadacza samoistnego przypisano Skarb Państwa. Działka figuruje jako grunty zadrzewione i zakrzewione oraz grunty orne. Do działek nr 496 i 522 władanie na zasadzie posiadania samoistnego przypisane ma Wspólnota Gruntowa Dziewiątle. Grunty działki nr 496 sklasyfikowane są jako nieużytki, natomiast grunty działki nr 522 jako grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi. Do działki nr 291 jako posiadacza samoistnego przypisano Skarb Państwa. Grunty tej działki sklasyfikowane są jako lasy.

Jak wynika z oględzin połączonych z rozprawą administracyjną przeprowadzonych w dniu 05.02.2019 r. działki objęte niniejszym postępowaniem zlokalizowane są na terenie całej wsi Dziewiątle. Działki nr 100, 140, 348/1, 406, 444, 492/1, 563, 569, 595, 620, 625, 635, 636, 679, 718, 806/1, 806/2, 807/1, 807/2, 808, 218/1, 348/2 i 492/2 już na przełomie lat 40-tych i 50-tych ubiegłego wieku funkcjonowały jako drogi. Stanowiły drogi dojazdowe do pól, domostw, łąk, szkoły, przedszkola letniego, młyna oraz miejscowości sąsiednich. W związku z powyższym z dróg tych korzystali mieszkańcy wsi Dziewiątle a także miejscowości sąsiednich. Początkowo drogi miały nawierzchnię gruntową, zaś mieszkańcy Dziewiątla w ramach szarwarku poprawiali nawierzchnię tych dróg, także odśnieżali utrzymując je w przejezdności. W latach 40-tych kamieniem pochodzącym z wiejskiej kopalni (zlokalizowanej na działce nr 496), nastąpiło utwardzenie działki nr 218/1. Potem Gmina Iwaniska dokonywała kolejnych utwardzeń. Wykonanie nawierzchni bitumicznych Gmina rozpoczęła w 2000-ych latach również od działki nr 218/1.

Działka 267 już od lat 40-tych stanowiła nieużytek na którym mieszkańcy wsi wypasali zwierzęta gospodarskie. Z kolei na działce nr 496 zlokalizowana była kopalnia wiejska z której mieszkańcy czerpali kamień na budowę fundamentów budynków gospodarskich i dróg.

Na działce 522 były źródła wody, dzięki którym powstał zbiornik wody. Gospodarze poili tu zwierzęta, kobiety prały. Była tu też studnia, z której czerpali wszyscy mieszkańcy Dziewiątla i okolic.

Działka oznaczona nr 291 począwszy od II połowy lat 50-tych do lat 90-tych była użytkowana przez mieszkańca wsi – Religę (przesłuchiwani świadkowie nie wskazali imienia poprzedniego użytkownika). Od lat 90-tych zaczęła porastać krzakami. Potwierdzają to zapisy Protokołu ustalenia stanu władania gruntami na obszarze wsi Dziewiątle, gdzie w poz. 78 do działki nr 291 jako osobę władającą gruntem wpisano Religę Tadeusza s. Jana. Ponadto na podstawie informacji Wieloosobowego stanowiska ds. ewidencji gruntów znak: G-I.6621.01.162.2019, z dnia 21.03.2019 r., stwierdza się, że w stosunku do działki nr 291 obręb Dziewiątle, gmina Iwaniska toczyło się postępowanie uwłaszczeniowe na podstawie którego został wydany akt własności ziemi Nr GU-60423/3/760/80, z dnia 31.05.1980 r. na rzecz Tadeusza Religi s. Jana i Marii. Ponadto przedmiotowa działka decyzją Naczelnika Gminy Iwaniska znak: G-7013/1/90, z dnia 15.01.1990 r. została przejęta na rzecz Skarbu Państwa.

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego stwierdza się, że do chwili obecnej działki nr 100, 140, 218/1, 348/1, 348/2, 406, 444, 492/1, 492/2, 563, 569, 595, 620,

625, 635, 636, 679, 718, 806/1, 806/2, 807/1, 807/2, 808, 267, 496 i 522 są ogólnie dostępne dla wszystkich mieszkańców. Z dokonanych ustaleń wynika zatem, że powyższy majątek służył celom publicznym, tak więc stanowił majątek gromadzki. Natomiast działka oznaczona nr 291 przed 5 lipca 1963 r. było użytkowana przez jej posiadacza, a zatem nie stanowiła ogólnodostępnego dobra.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. Nr 28, poz. 169, z późn. zm.), starosta ustala, stosownie do przepisów art. 1 i 3, które nieruchomości stanowią wspólnotę gruntową bądź mienie gromadzkie. Jak przyjmuje się w orzecznictwie, decyzję wydaje się biorąc pod uwagę stan nieruchomości istniejący w dacie wejścia w życie ustawy tj. w dniu 5 lipca 1963 r. Z tego względu decyzja ma charakter deklaratoryjny, co oznacza że rozstrzygnięcie wydane w trybie art. 8 ust. 1 poświadcza jedynie stan prawny nieruchomości istniejący w dniu wejścia w życie ustawy (por. wyroki NSA z dnia 22.09.1995 r. SA/Kr 2717/94, ONSA 4/96 poz. 157, NSA z dnia 20.09.1995 r. II SA/Ld 1281/95 nie publ.).

Mienie gromadzkie w rozumieniu art. 1 ust. 2 ustawy obejmuje nieruchomości rolne, leśne i obszary wodne, inne niż wspólnoty gruntowe wymienione w ust. 1, stanowiące mienie gromadzkie w rozumieniu przepisów o zarządzie takim mieniem, jeżeli przed dniem wejścia w życie tej ustawy były faktycznie użytkowane wspólnie przez mieszkańców wsi.

Według definicji zawartej w § 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 listopada 1962 r. w sprawie zarządu mieniem gromadzkim oraz trybu jego zbywania (Dz.U. nr 64, poz. 303 z późn. zm.) za mienie gromadzkie rozumie się mienie, które do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 25 września 1954 r. o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych stanowiło majątek dawnych gromad jako majątek gromadzki, dobro gromady oraz inne prawa majątkowe. Przez dawne gromady należy zaś rozumieć gromady istniejące w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 25 września 1954 r. (§ 1 pkt 3).

Sytuacja prawna mienia gromadzkiego uległa zasadniczej zmianie z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 25 września 1954 roku o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych (Dz.U. z 1954 r., Nr 43, poz. 191). Ustawa ta w miejsce dotychczasowych gmin i gromad utworzyła nowe gromady jako jednostki podziału administracyjnego wsi (art. 1), a gromadzkie rady narodowe stały się organami władzy państwowej w gromadach (art. 4). Mieszkańcom dotychczasowych gromad zagwarantowano nienaruszalność indywidualnie im przysługujących praw (art. 38). Na tle ww. ustawy wskazywano w doktrynie, że utworzenie gromad jako jednostek podziału administracyjnego wsi spowodowało, iż przestał w sensie prawnym istnieć dotychczasowy podmiot własności mienia gromadzkiego. Odpowiednikiem dawnej gromady stała się wieś, która nie miała osobowości prawnej, ani zakresu zadań publicznych, a zatem nie mogła stać się następczynią gromady w zakresie praw majątkowych. Właścicielami mienia nie stali się również mieszkańcy wsi, którzy nigdy przedtem nimi nie byli. Jednolicie przyjmowano, że po reformie z 1954 roku, pomimo braku wyraźnej deklaracji ustawowej, mienie gromadzkie stało się własnością Państwa. Poręczenie z art. 38 ustawy odnosiło się tylko do tej części mienia, które stanowiło majątek członków dawnej gromady, a nie majątek gromady jako osoby prawnej. Ustawa z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz.U. z 1958r., Nr 5, poz. 16) nie wniosła do sytuacji prawnej mienia gromadzkiego żadnych zmian, a jedynie powierzyła zarząd tym majątkiem

gromadzkim radom narodowym. Ustawa ta przewidywała bowiem, że dotychczasowe mienie gromadzkie staje się mieniem gminnym i choć nie zawierała wyraźnego postanowienia, że mienie gromadzkie stało się mieniem państwowym, to mienie to traktowała jako własność Państwa, pozostającą w dyspozycji organów władzy państwowej - gromadzkich rad narodowych. Również w doktrynie i orzecznictwie dominował pogląd, iż mienie gromadzkie zarządzane przez gromadzkie rady narodowe stanowiło własność ogólnonarodową (szeroko na ten temat: Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 24.10.2001r., III CKN 430/00, OSNC 2002/9/111; zob. ponadto m.in. postanowienie SN z dnia 18.11.1966r. I CR 629/66, LexPolonica nr 356814; orzeczenie SN z dnia 26.03.1960r., I CR 535/59, OSN 1961/III/73).

W świetle powyższego należy stwierdzić, że wskutek reformy z 1954 roku doszło do przejścia majątku (mienia) gromadzkiego na własność Państwa, a zasadę tę potwierdziły dalsze ustawowe unormowania, m.in. o radach narodowych. Zasadę powyższą należy zatem odnieść również do gruntów wydzielonych m.in. pod drogi przeznaczone do powszechnego użytkowania (zob. uchwała SN z dnia 27.06.1984r., III CZP 32/84, OSNCP 1985/1/13). W niniejszym stanie faktycznym w dokumentacji geodezyjnej wskazanej powyżej, potwierdza się przyjęta zasada, że mienie gromadzkie zarządzane było przez gromadzkie rady narodowe, dlatego przemawia to za faktem, że było do mienie dawnych gromad.

Ponadto dla ustalenia czy przedmiotowe nieruchomości stanowiły mienie gromadzkie na dzień 5 lipca 1963 r. niezbędne jest wykazanie, że do 1954 r. były one mieniem gromad mających osobowość prawną i będących podmiotami praw i obowiązków, a nie będących jednostkami samorządu terytorialnego oraz przed 5 lipca 1963 r. były faktycznie użytkowane wspólnie przez mieszkańców wsi.

Wobec braku tytułu nabycia przez gromadę spornych nieruchomości oraz braku dokumentacji geodezyjnej określającej powierzchnię i przebieg granic w dacie przed 5.07.1963 r. organ celem ustalenia stanu faktycznego zobowiązany był do przeprowadzenia postępowania dowodowego, wykorzystując zgodnie z art. 75 k.p.a. dowody, które mogą przyczynić się do wyjaśnienia sprawy i nie są sprzeczne z prawem. Do takich środków dowodowych powołany wyżej przepis zalicza m.in. dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny. Zeznania świadków i stron postępowania, co do przebiegu i granic, w sposób nie budzący wątpliwości potwierdzają na datę 5.07.1963 r. istnienie przedmiotowych gruntów jako ogólnodostępnych i służących mieszkańcom wsi i właścicielom przyległych do nich pól. Brak dokumentacji dotyczącej okresu przed ww. datą nie może przekreślać ustawowej kompetencji starosty do uznania konkretnych nieruchomości za mienie gromadzkie, w sytuacji gdy fakt, że stanowią one takie mienie można wykazać innymi środkami.

Jednocześnie podnieść należy, że w istniejącym porządku prawnym, wydanie przez starostę decyzji w trybie art. 8 ust. 1 ustawy, nie pozbawia stron możliwości dochodzenia swych praw w postępowaniu cywilnym, w razie sporów własnościowych.

Biorąc powyższe pod uwagę należało orzec jak w sentencji decyzji.

P o u c z e n i e

Od decyzji niniejszej służy stronom prawo wniesienia odwołania do Wojewody Świętokrzyskiego w Kielcach za pośrednictwem Starosty Opatowskiego w terminie 14 dni od daty wywieszenia na tablicy ogłoszeń. Zgodnie z art. 127a Kpa w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec Starosty

Opatowskiego. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna. W przypadku złożenia przez stronę oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do odwołania od decyzji stronie nie przysługuje prawo do odwołania się ani złożenia skargi do sądu administracyjnego.

Nie jest możliwe skuteczne cofnięcie oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania.

Z op. Starostwo
mgr inż. *Michał Roszczypala*
Kierownik Wydziału Geodezji, Kartografii,
Katastru i Gospodarki Mieniem
Geodeta Powiatowy

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Iwaniska.
2. Urząd Gminy Iwaniska
(celem zamieszczenia na okres 14 dni na tablicy ogłoszeń oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, po tym czasie prosimy o przesłanie informacji o okresie wywieszenia).
3. Sołtys wsi Dziewiątle
(celem wywieszenia na tablicy ogłoszeń na okres 14 dni, po tym czasie prosimy o przesłanie informacji o okresie wywieszenia).
4. Wieloosobowe stanowisko ds. ewidencji gruntów
w/m.
5. A/a + tablica ogłoszeń + Biuletyn Informacji Publicznej.

